

betydningsfuldt Spørgsmaal, hvorledes vort Lands Gødningsforsyning til Foraaret kan ske Fyldest, og i den Henseende vil jeg tillade mig at vende mig om Hjælp til den højtærede Landbrugsminister. Jeg har nemlig forstaaet Forholdet saaledes, at det er Landbrugsministeren, der skal sørge for, at Kornet gror, og Indenrigsministeren, der skal sørge for, at det bliver spist — for at udtrykke Sagen paa jævnt og ligefrem Maade. Og da jeg nu her er ved den Side af Sagen, som drejer sig om at faa Kornet til at gro, tænker jeg, at den højtærede Landbrugsminister og jeg hurtig vil være enige om, at det gælder om at faa en god Gødningsforsyning her til Landet, særlig af de kvælstofholdige Gødningsarter, der betinger en god Planteavl. Den gode Planteavl betinger jo igen alt muligt andet godt i Retning af Ernæringsmidler. Nu ved jeg, at der vistnok af Østasiatisk Kompagni gøres et Arbejde, som jeg haaber maa krones med Held, for at faa saa meget Chile-Salpeter til Landet som overhovedet muligt. Jeg vil ønske, at den Mand, i hvis Haand den Sag er lagt, maa have Held og Lykke til at faa saa meget Chile-Salpeter hjem som overhovedet gør ligt. Men vi ved alle, at det ligger langt af Led, der er langt fra det stille Havs Kyster til Danmark, og vi ved alle, at det er knapt med Tonnagen, og vi ved tillige, at det, der skal sejles hjem, skal om ad England, og dér kan der ogsaa somme Tider indtræffe Vanskeligheder; endelig kan det til syvende og sidst komme til at ligge paa Havets Bund. Denne Forsyning er derfor af en noget tvivlsom Art. Men jeg haaber, som sagt, det bedste.

Jeg vil imidlertid gøre opmærksom paa, eller, rettere sagt, jeg vil blot sige, at vi foruden denne Chile-Salpeter har noget, der hedder Norges-Salpeter, og det ligger nærmere ved Haanden. Norge er nær ved, og Forbindelsesforholdene mellem Norge og Danmark er mindre farlige end mellem Chile og Danmark. Derfor synes jeg, at alle Bestræbelser — jeg betoner det: *alle Bestræbelser* — baade fra privat Side og fra Regeringens Side skal gaa ud paa at faa saa meget Norges-Salpeter her til Landet til Foraaret, som det er muligt. For ikke lang Tid siden hørte jeg med Interesse en norsk Stortingsmand, som er vel kendt, tale med Begejstring om de paagældende Fabrikanlæg i Norge, og han skildrede entusiastisk, hvorledes det kunde lade sig gøre ved Hjælp af en Færgeforbindelse at faa den i Telemarken indladede Salpeter bragt lige ind paa de

danske Banegaarde. Det lød udmærket, men der kan jo være et lille Stykke Vej dertil. Muligvis er der en Del, som mindes, at vi i Foraaret fik en Del Norges-Salpeter her til Landet, jeg tror endogsaa, et saa betydeligt Kvantum som 1,000 Tons. Det kom i sidste Øjeblik, men det kom dog tidsnok til at gøre Virkning, og det har vel bidraget til, at Høsten, om den end er knap, alligevel er blevet rigere, end den ellers vilde være blevet.

Der er altsaa indledet en Forbindelse mellem Danmark og Norge, og jeg vil ønske, at denne Forbindelse maa blive plejet omhyggeligt fra alle Sider. Desværre maa jeg tilføje, at jeg ikke er saa sikker paa, at vi hidtil har haft en helt heldig Haand paa dette Omraade. Naar vi taler om denne Gødningsforsyning, vil jeg i alt Fald tro, at den højtærede Landbrugsminister kan være enig med mig om, at den overskygger saa at sige alt andet paa Ernæringsomraadet; thi den allerførste Betingelse for, at Landets Ernæring kan finde Sted, er, at der findes en god Plantevækst paa den danske Jord. Men saa bør man ogsaa bringe Ofre derfor. Thi Norge er jo stillet ligesom vi: de er dér temmelig afskaarne fra Tilførsler fra Udlandet, og der er vel ogsaa Varer, som Norge ønsker tilsendt, jeg ved i alt Fald, at der var knyttet Vilkaar til Forsendelsen af det Kvantum Norges-Salpeter, som kom i Foraaret, Vilkaar, som det har voldet Vanskeligheder at faa gennemført, men som jeg inderlig haaber maa blive gennemført. Jeg vil saa varmt og indtrængende, som jeg kan, henstille til den højtærede Justitsminister — det er ham, som har med Sagen at gøre, idet der jo eksisterer et Forbud mod Udførsel af Cement — at medvirke til, at den nævnte Vanskelighed bliver overvundet, saa at der kan blive en god Handelsforbindelse mellem Norge og Danmark og disse nærliggende rige Lagre af kvælstofholdige Gødningsarter kan komme den danske Jord til gode. Jeg siger det saaledes, fordi jeg ikke kan tænke mig, at den Vanskelighed, der muligvis maatte være til Stede paa dette Omraade, skulde være saa stor, at den ikke kan overvindes. Jeg ved nemlig, at Eksportudvalget, hvis Erklæring er blevet hørt, har i en Skrivelse til den højtærede Justitsminister udtalt, at under de givne Omstændigheder vilde det tilraade, at der blev givet Dispensation for den paagældende Vare — det har endogsaa omtalt i Enkeltheder, hvorledes Forholdene skulde ordnes —, men jeg ved ikke af, at der be-